

УДК 658.7

Петровська Є. М.

здобувачка 3 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
ОП "Економіка підприємства",
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

Селезньова Г. О.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ ТА РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ФУНКЦІЙ

Удосконалення логістичних процесів в умовах високої конкуренції та динамічних змін зовнішнього середовища стає пріоритетним напрямком для підприємств, що функціонують у сфері дистрибуції ветеринарних препаратів. Особливої уваги заслуговує впровадження сучасних методичних підходів до оптимізації та реорганізації логістичних функцій, що дозволяє досягти вищого рівня ефективності, зниження витрат та покращення якості обслуговування клієнтів. Метою даного дослідження є вивчення особливостей ключових інструментів та методик, що є актуальними для підприємств, які займаються логістикою продукції ветеринарного призначення, зокрема реінжинірингу, оптимізації та автоматизації логістичних процесів [1, с. 2].

Варто зазначити, що ветеринарна логістика має свою специфіку, яка впливає на вибір логістичних рішень. Зокрема, окремі категорії ветеринарних препаратів потребують дотримання суворого температурного режиму під час транспортування та зберігання, що ускладнює планування маршрутів і потребує використання спеціального обладнання. Крім того, важливу роль відіграє інтеграція логістичних процесів із системами ветеринарних клінік, аптек і

зоомагазинів, щоб забезпечити безперервність постачання та оперативну реакцію на зміну попиту [2, с. 261].

Реінжиніринг (англ. Business Process Reengineering, BPR) – це радикальний метод удосконалення логістики, який передбачає кардинальне перепроєктування основних бізнес-процесів з метою досягнення суттєвих покращень у таких показниках, як вартість, якість, обслуговування і швидкість. Застосування цього підходу є актуальним у випадку, коли підприємство перебуває у критичному або переломному стані та потребує фундаментальних змін [3, с. 118].

Для ветеринарних підприємств, що мають велику дистрибуційну мережу та власний автопарк, реінжиніринг може включати перегляд всієї системи логістики: від закупівель до остаточної доставки продукції клієнтам. Це дозволить усунути дублювання функцій, скоротити витрати на логістичне обслуговування, підвищити рівень задоволеності партнерів B2B-сегменту (зоомагазинів, ветклінік та ветаптек).

Сутність реінжинірингу полягає у побудові нових логістичних ланцюгів та інформаційної інфраструктури, яка дозволяє пов'язати всі процеси в єдине цифрове середовище, що забезпечує прозорість і контроль на кожному етапі.

Оптимізація логістики передбачає вдосконалення вже наявних процесів шляхом виявлення вузьких місць, мінімізації витрат часу та ресурсів, а також впровадження більш ефективних практик. Це менш радикальний, але надзвичайно важливий інструмент, який передбачає поступове підвищення ефективності без кардинальних змін у структурі підприємства [3, с. 118].

На підприємствах оптимізація може здійснюватися шляхом аналізу ефективності маршрутів доставки, підбору надійних постачальників, удосконалення планування запасів і складування. Для цього можуть бути використані методи логістичного моделювання, ABC/XYZ-аналіз товарів, прогнозування попиту, а також оптимізація рівня обслуговування клієнтів.

Результатом оптимізації є досягнення кращої результативності процесів, скорочення часу виконання замовлень, зменшення витрат на

зберігання, транспортування, підвищення надійності логістичного ланцюга.

Автоматизація логістики – це впровадження інформаційних технологій для прискорення, стандартизації та спрощення логістичних процесів. Серед основних завдань автоматизації – зниження витрат, підвищення продуктивності, прозорість операцій, зменшення людського фактору у процесі прийняття рішень [4, с. 2].

Для підприємств, що спеціалізуються на ветеринарній логістиці, це може включати впровадження систем управління автопарком (TMS), програмного забезпечення для складського обліку (WMS), CRM-систем для взаємодії з клієнтами, а також використання GPS-навігації та датчиків для моніторингу руху транспорту і температурного режиму перевезення ветеринарної продукції [4, с. 3].

Переваги автоматизації полягають у скороченні витрат пального, швидшій маршрутизації, точному відслідковуванні доставки, а також у зменшенні часу обробки замовлень, покращенні сервісу та лояльності клієнтів [3, с. 118].

Порівняння проаналізованих інструментів наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика інструментів

Інструмент	Цілі застосування	Принципи реалізації	Рівень охоплення
Автоматизація	Прискорення доставки, зменшення логістичних витрат [3, с. 117].	Цифрові технології, IT-рішення, моніторинг, аналітика [4, с. 3].	Низький
Оптимізація	Мінімізація витрат, покращення ефективності [3, с. 117].	Вибір кращих маршрутів, постачальників, графіків доставки [3, с.117].	Середній
Інжиніринг	Побудова нових процесів, підвищення гнучкості [3, с. 117].	Проектування логістичних систем з урахуванням кращих практик [3, с. 117].	Високий
Реінжиніринг	Фундаментальні зміни в структурі логістики [3, с. 117].	Усунення зайвих кроків, впровадження інновацій, автоматизація на всіх рівнях [3, с. 117].	Максимальний

З огляду на специфіку діяльності підприємств, що здійснюють дистрибуцію ветеринарної продукції майже на всій території України, мають значні логістичні потужності, але водночас стикаються з викликами щодо ефективності маршрутів, оновлення автопарку, оперативності доставки та інтеграції клієнтів у єдине логістичне середовище – найбільш доцільним є комплексне використання всіх вищезгаданих підходів.

Автоматизація може бути початковим кроком до цифрової трансформації, далі – оптимізація на основі отриманих даних та аналітики. У разі виявлення критичних неефективностей або нових стратегічних цілей – доцільне застосування реінжинірингу. Таким чином, створюється послідовна модель удосконалення логістики: від точкових змін до комплексного перепроєктування [4, с. 2].

Це дозволить підприємствам такого типу підтримувати конкурентні переваги, адаптуватися до змін ринку, забезпечувати високу якість обслуговування клієнтів і стабільно зростати на ринку ветеринарних препаратів.

Список літератури

1. Доровський О. В. Теоретичні засади визначення стійкості логістичної системи фармацевтичного підприємства. Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/6.pdf.
2. Вишневська О. М., Човага С. В., Волошиновський С. В. Теоретичні засади й особливості логістичної діяльності підприємств. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2017. С. 260–262. URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/52.pdf>.
3. Криворучко О. М., Кривенко Л. Ф. Основні напрямки удосконалення логістичних процесів: реінжиніринг, оптимізація, автоматизація. Вісник економіки транспорту і промисловості № 86. 2024. URL: <https://doi.org/10.18664/btie.86.310012>.
4. Штельмашук М. С. Цифровізація та автоматизація логістичних процесів: сучасний стан та перспективи. Економіка та суспільство, (68). 2021. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-193>.